

szágon csak fióktelepe van, mert úgy az igazgatási székhely, valamint az üzlettelep itt létezik és a vállalat adókötelezettsége a H. Ö. 1. §-a alapján annál is inkább megállapítható, mert üzletét a magyar állam területén gyakorolja. Ezt az adókötelezettséget az a körülmény, hogy a vállalat, a társulati adóra nézve ideiglenes adómentességet élvez, nem érinti.

A H. Ö. 2. §-a pedig mindazon vállalatokra nézve, amelyek az 1. §. rendelkezései alá tartoznak, megállapítja azt, hogy tantiémadót kötelesek fizetni az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjainak juttatott javadalmazás után.

A vállalat alapszabályainak második szakaszában említett magyarországi hivatalos képviselősege az itteni igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok. Ezeknek javadalmazása tehát a H. Ö. 2. §-a alapján tantiémadó alá tartozik.

Irodalom.

Az Alföld öntözése és egyebek. Irta: *Vig Emil*. Budapest, 1928. Szerző kiadása. A magyar közgazdaságnak van egy-néhány olyan kérdése, mely a legrégibb idő óta egyformán foglalkoztatja a gyakorlat és elmélet embereit. Ezek a kérdések jelentőségben messze, túlnőttek a közgazdaság határain. Országos fontosságuk, sőt kétszeresen azok. Egyrészt, mert — közvetlenül vagy közvetve — mindenkit érintenek, másrészt mert nem kiagyalt, sem importált problémák, hanem itt gyökeresnek a magyar földben, melynek fizikai adottságain alapulnak. Egymást kiegészítve alkotnak szerves egészet és lehetetlen hozzányulni egyikükhöz is, hogy ne táruljon elénk a többi. Valamennyien pedig elengedhetetlen összetevői a jövő nagy magyar gazdasági programjának, mely az ésszerű és többtermelés jegyében áll. Ezeknek a problémáknak, — amilyenek az energiagazdálkodás, az utépités, a Duna—Tisza-csatorna, a talajjavítás, az öntözés és a termésértékesítés — vannak propagátorai és vannak fanatikusai.

Vig Emil ezekhez tartozik. Műve, mely elsősorban az Alföld öntözéséről szól; városi visszhangja — és felelete — a vidék egy nagy kérdésének, már ezáltal is bizonyítva annak országos súlyát. Sok évi munka, tanulmány, kalkuláció, adat- és adatgyűjtés eredményeinek kivonata a kis könyv, melynek gondolatmenete a következő:

Az Alföld majd felerésze az országnak (45.4%) és mégis a kerteknek 34.1%-a; a réteknek 40%-a, a legelőknak 16.5%-a terület csak el rajta. Hasonlóképpen szarvasmarhaállománya is mindössze 36%-át teszi az országnak. Az Alföld östermelésének ez a visszamaradottsága szerző szerint a *vízkerdésre* vezethető vissza. Annak megoldásával — és pedig az egész világon való megoldásával — nemcsak a legszélesebbkörű belterjes gazdálkodás valósítható meg, de egyszersmind a gazdatársadalom életszínvonalának nagyarányú emelése a népszaporulat biztos elhelyezése is. (Igen helyesen utal ehelyütt szerző az „egyke“-problémának a földkérdéssel való összefüggésére, amit már Laky Dezső is hangsúlyozott.) Párhuzamot vonva a műtrágya feltalálása előtti rablógazdálkodással és amannak gazdasági kihatásaival, melyekből Raoul Francé olyan messzemenő történeti következtetéseket vont le — szembetűnik az öntözés korszakot alkotó jelentősége. Kiindulva a tisztán biológiai szempontból

való tárgyalásból, egymásután világosodnak meg a probléma egyéb vonatkozásai.

Az öntözőmű létesítése főleg technikai és pénzügyi feladat. Szerző mindkettőre talál megoldást. A technikai kivitel: modern eszközökkel való, nagyméretű, egységes megvalósítása az ökorban már eredményesen használt — részben a közlekededények elvén alapuló — földalatti csatornahálózatnak. A tervezet pénzügyi képét pedig jellemzi az állami hozzájárulás, altruista öntözőtársulat és a meliorációt élvező birtoktulajdonos megterhelése.

A javasolt pénzügyi megoldással — különösképpen az állami hozzájárulás fedezésével — kapcsolatban egymásután merülnek föl a magyar közgazdaság vajudó problémái: a többtermelés, a talajjavítás, a mesterséges víziutak, az energiagazdálkodás és a termésértékesítés kérdése. A kisajátított szik és homok, valamint az árterekből, holtágakból és fölösmedrekéből nyert terület termőképes állapotba hozatala által keletkezett értéktöbblet szerző számításai szerint teljesen fedezné az állam hozzájárulását. A Duna és Tisza folyók vízszintkülönbségét hajózáson kívül öntözésre és vízenergianyerésre felhasználva pedig egyrészt fedezzük az ország egész világitási- és erőszükségletét, másrészt a világ legolcsóbb öntözővizével láthatjuk el gazdáinkat. Ily módon az eddigi 65 q-ás buzatermésátlag minden további nélkül elérné a jelenlegi sopron- és mosonmegyei 18 q-ás eredményeket. Ami pedig az öntözés kihatását illeti a termésértékesítésére, bizonyos, hogy a rugalmasabb mezőgazdasági termelés lehetővé tételével többé nem egy-két standard terményünkkel jelenünk meg a világpiacon, de huszonötfével. Így nem függünk szomszédaink gazdasági külpolitikájától, hanem a legkülönbözőbb helyen és időben találhatunk vevőt — esetleges nagy vámot és messzi szállítást is kibíró — cikkeinknek.

A mezőgazdasági termelés egyenesen arányos a csapadékdussággal. Nagy, kontinentális agrikulterterületeknek, — tehát az Alföldnek — egységes és rendszeres öntözése pedig nem megoldhatatlan feladat. Ez a rezüméje a sok szeretettel megírt könyvnek, mely hatalmas irodalmi anyagra és sokoldalú tájékozottságra támaszkodva, következetesen és meggyőzően, sokszor merészen és talán tulságosan nagyvonaluan, — ami különben az anyag és könyv arányánál elkerülhetetlen — de mindvégig szuggesztív erővel hirdeti a magyar föld jövőjébe vetett bizalmat.

V. A.

A jövedéki büntetőjog és eljárás magyarázata. A közeli napokban megjelenik *Dr. Klug Emil* és *Dr. Mahler Sándor* szerkesztésében az új jövedéki büntető rendeletek kimerítő kommentárja. A könyvet a Grill-cég adja ki és kb. 320 oldalra fog terjedni. Szakszerű összeállításban, egyszerű, világos előadásban és a gyakorlat követelményeivel is számolva, tartalmazza a könyv a vonatkozó teljes joganyagot, az új rendeleteket, felhasználható bírói gyakorlatot, részletes magyarázatokat és az adócsalásra vonatkozó jogszabályokat is. Évtizedek hiányát pótolja a munka s megérdemli a jogásközönség érdeklődését. A jövedéki rendeleteket magyarázó esetleges pótrendeletet a kiadó az esetleges megjelenés után azonnal fogja az előfizetőknek díjtalanul rendelkezésére bocsátani.